

Burgemeester en wethouders

Datum 30 oktober 2023

Onderwerp

Kostendekkendheid dienstverlening-leges

Wij willen

Inzage krijgen in de kostendekkendheid van de leges en daarvoor een afwegingskader opstellen voor de raad om aan te kunnen toetsen en keuzes te maken.

Wij besluiten

1. In te stemmen met de opdrachtuitwerking bij dit voorstel;
2. De raad informeren door middel van de bij dit voorstel toegevoegde raadsbrief.

Want

1. Op 1 januari 2024 treden de Omgevingswet (Ow) en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. Dit heeft gevolgen voor de vergunningplicht, verantwoordelijkheden, (soort) werkzaamheden, taken en bevoegdheden van medewerkers en de legesopbrengsten. Gelet hierop is in de begroting ingaande 2023 rekening gehouden met een structurele afname van de leges omgevingsvergunning (PM). Uitgangspunt is dat we streven naar kostendekkende dienstverlening. Gelet op de huidige kostendekkendheid van alle leges in relatie tot dit uitgangspunt is het gewenst om nader onderzoek te doen;
2. Gelet op het effect op de begroting van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen is het goed de raad hierover te informeren.

Maar

In de belastingparagraaf nemen we de feitelijke kostendekkendheid op begrotingsbasis op van de diverse heffingen en leges. De gewenste kostendekking van de diverse heffingen en de titels uit de legestabel zijn niet opgenomen. Om bestuurlijk een goede afweging te kunnen maken is een kostentoerekening welke actueel is en voldoet aan juridische en financiële voorschriften vereist. Op basis daarvan kan een afwegingskader worden opgesteld waarin ook de ervaringen van het werken onder de nieuwe wetgeving is verwerkt. Daarmee kan de raad haar controlerende taak uitvoeren. In het kader van de uit te voeren opdracht is het goed om de kostentoerekening te actualiseren en op basis daarvan het gesprek te hebben.

Achtergrond

Aanleiding is het per 1 januari 2024 inwerkingtreden van de Ow en Wkb. Daarbij is de verwachting dat er minder leges wordt ontvangen als gevolg van wijzigingen in verantwoordelijkheden en werkzaamheden en door minder vergunningplicht. In de begroting is rekening gehouden met een structurele afname van de leges omgevingsvergunning (PM). Bestuurlijk uitgangspunt is de dienstverlening zoveel mogelijk kostendekkend te houden. Om inzage te krijgen in het effect is het nodig om eerst ervaring op te doen met het werken onder de OW en Wkb.

Hiertoe wordt vanuit het project Omgevingswet een monitor opgesteld om komende jaren inzicht te krijgen in de kosten en opbrengsten. Met als doel input voor de kaderbrief 2026 e.v. jaren. Dit is mede afhankelijk van de oplevering van het omgevingsplan, aangezien hierin het vergunningenstelsel wordt herzien en keuzes worden gemaakt.

Daarnaast blijkt dat we op begrotingsniveau (zie onderstaande tabel) op dit moment niet voldoen aan het bestuurlijk uitgangspunt om de dienstverlening zoveel mogelijk dekkend te houden wat de titels uit de legesverordening betreft.

De Wolden	2020	2021	2022	2023
secretarieleges	23%	22%	24%	25%
Bouwleges	85%	57%	58%	60%
Dienstenrichtlijn	14%	13%	12%	11%

Gelet hierop is het goed om te kijken naar alle leges en het juridisch en financieel kader waaraan moet worden voldaan en hoe de huidige methode van kostentoe rekening plaatsvindt. Ook de actualiteit van gegevens is daarbij een aandachtspunt. Op basis daarvan krijgen we goed inzicht in de kostendekkendheid op basis van een kostenverdelmethode voor alle gemeentelijke leges en rechten, welke voldoet aan de voorschriften. Met het actualiseren van de kostentoe rekening krijgen we een goed beeld van de kostendekking per heffing/titels uit de legestabel welke we opnemen in de belastingparagraaf. De raad kan op basis daarvan toetsen of ze voldoet aan haar wens en grens van maximale kostendekkendheid en dit vertalen in de jaarlijks vast te stellen tarieven.

Verwachting is dat bij de opmaak van de begroting 2026 inzage in de kostendekkendheid en een afwegingskader beschikbaar zijn. Daarmee kunnen tarieven op basis van dit afwegingskader voor het eerst verwerken in de legestabel 2026. Eventuele uitkomsten en gevolgen met betrekking tot het invoeren van 'groene leges' kunnen we dan daarin ook meenemen. Daarbij kan de raad dan een integrale afweging maken met betrekking tot de gewenste kostendekkendheid en de tarieven in 2026. In de raadsbrief brief informeren we de raad hierover.

De financiële gevolgen zijn

Op basis van de uitkomsten van de opdracht en het afwegingskader kan de raad keuzes maken ten aanzien van de gewenste kostendekkendheid en de daarbij horende tarieven.

Alternatieven

Geen opdracht laten uitvoeren. Een actuele en correcte kostendekking van heffingen en opname daarvan in de begroting is dan niet gewaarborgd. Het inzicht in de kosten van het werken onder de nieuwe wetgeving en de daarop te nemen maatregelen zal op een andere manier georganiseerd moeten worden.

Bijlagen

Opdracht kostendekkendheid leges
Raadsbrief kostendekkende dienstverlening